

T.B.M.M.

(S. Sayısı: 842)

Konya Milletvekili Kerim Özkul'un Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi; Malatya Milletvekili Muharrem Kılıç ile 29 Milletvekili ve Trabzon Milletvekili Cevdet Erdöl ile 5 Milletvekilinin, Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifleri ve Adalet Komisyonu Raporu (2/402, 2/406, 2/408)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

26.9.2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifim ve Gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Kerim Özkul

Konya

GENEL GEREKÇE

1960'lerden bu yana ceza hukukundaki yeni ve demokratik gelişmelere yer verilerek hazırlanan ve kabul edilen 26.9.2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu, 12.10.2004 tarih ve 25611 sayılı Resmî Gazetede yayımlanmıştır.

Türk Ceza Kanununun "Yürürlük" başlıklı 344. maddesi hükmü gereğince; Kanunun, "İmar kirliliğine neden olma" başlıklı 184. maddesi 12.10.2004 tarihinde yürürlüğe girmiş, "Çevrenin kasten kirlenmesi" başlıklı 181 inci maddesinin birinci fıkrası ile "Çevrenin taksirle kirlenmesi" başlıklı 182 nci maddesinin birinci fıkrası yayımı tarihinden itibaren iki yıl sonra, diğer hükümleri ise 1 Nisan 2005 tarihinde yürürlüğe girecektir.

1 Nisan 2005 tarihinden itibaren, Kanunun 62, 90, 116, 184 ve 235 inci maddelerinin uygulanmasında ciddi sorunların ortaya çıkabileceği değerlendirilmiş olup, bu maddelerde uygulamada çıkabilecek tereddütlerin ve sorunların önüne geçmek amacıyla, değişiklik yapılması zarurî görülmüştür.

11.4.1928 tarihli ve 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanunda, 2.6.2004 tarihli ve 5181 sayılı Kanunla yapılan değişiklik sırasında, Kanunun 41 ve Ek 7 nci maddesinde öngörülen hapis cezalarının, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunundaki suç olarak tanımlanan fiiller ve bunlar için öngörülen cezaî müeyyideler de göz önünde bulundurularak, sözü edilen maddelerde suç olarak tanımlanan fiille orantılı hâle getirilmesi amacıyla değişiklik yapılması gerekmiştir.

Yukarıdaki gerekçelerle bu kanun teklifi hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1.- 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 59 uncu maddesinin karşılığı olarak düzenlenen, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 62 nci maddesinin diğer cezalandırma indirim öngören birinci fıkrasının ikinci cümlesinde geçen indirim oranının, uygulamada sırf bu değişiklik nedeniyle hükme bağlanmış birçok dava dosyasının yeniden ele alınıp incelenmesini gerektirecek bir sürecin ciddi sıkıntılara sebebiyet verebileceği düşünülerek, 765 sayılı Türk Ceza Kanunundaki şekliyle muhafaza edilmesiyle bu sorunların giderilebileceği sonucuna varılmış olmakla bu değişiklik yapılmıştır.

Madde 2.- 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 86 ncı maddesinde "kasten yaralama" suçu düzenlenmiş; maddenin birinci fıkrasında bu suçun temel şekli tanımlanmış ve cezaî müeyyide öngörülmüş olup, ikinci fıkrasında ise suçun nitelikli şekli tanımlanmış olduğundan, ayrı cezaî müeyyide yerine, suçun temel şekline göre artırım niteliğinde cezaî müeyyide öngörülmesinin daha yerinde olacağı düşünülmüş ve ayrıca 88 inci maddenin şikâyeteye tâbi bulunan birinci fıkrasında düzenlenen suçun 86 ncı maddeye ikinci fıkra olarak eklenmesinden sonra, üçüncü fıkra hâline gelen suçun nitelikli hâlinin şikâyeteye tâbi olmayacağı hususu da açıkça belirtilerek maddede değişiklik yapılmıştır.

Madde 3.- Türk Ceza Kanununun 88 inci maddesinin birinci fıkrasında kasten yaralama fiilinin şikâyeteye tâbi olan basit hali düzenlenmiş olup, Kanunun sistematığı itibarıyla bunun yerinin 86 ncı madde olduğu düşünülerek bu fıkra Kanunun 86 ncı maddesine ikinci fıkra olarak ilave edilmiş ve maddede kalan fıkra içeriği itibarıyla madde başlığı da "Kasten yaralamanın ihmali davranışla işlenmesi" olarak değiştirilmiştir.

Madde 4.- Türk Ceza Kanununun "İnsan üzerinde deney" başlıklı 90 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında "çocuklar üzerinde hiçbir surette bilimsel deney yapılamayacağı" hükmü getirilmiş olup, bu hükmün, uygulamada çocuk sağlığı ve hastalıkları biliminin gelişmesini engelleyeceği yönünde endişe ve tereddütler ortaya çıkardığı, bu yönde kuralları belirten bilimsel çalışmaların yapılmasına olan ihtiyacı karşılayacak düzenlemenin yapılması gerekli görüldüğünden; 90 ncı maddenin üçüncü fıkrası, Türkiye Büyük Millet Meclisi Adalet Komisyonunda kabul edildiği şekliyle değiştirilmiştir.

Madde 5.- Türk Ceza Kanununun, "Konut dokunulmazlığının ihlâli" suçunun düzenlendiği 116 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında tanımlanan fiilin şikâyeteye tâbi olduğu hususuna açıklık getirilmesi amacıyla, bu değişiklik yapılmıştır.

Madde 6.- Türk Ceza Kanununun, "İmar kirliliğine neden olma" başlıklı 184 üncü maddesinin, Kanunun Resmî Gazetede yayımlandığı 12.10.2004 tarihinde yürürlüğe girmesi üzerine üçüncü fıkranın uygulanmasında ciddi sorunlar ortaya çıktığı, daha önce yeterli alt yapı da hazırlanmadığı için yapı kullanma izni alınmamış binalarda faaliyet gösteren küçük esnaf ve tüccarın faaliyet izinlerinin dahi iptal edilmesi şeklinde uygulamalar yapıldığı sınırlı işletme niteliğinde bulunmayan işletme faaliyetlerine de sirayet ettirdiği, bu şekilde fıkranın yanlış yorumlanarak amacı aşar şekilde uygulamaya sebebiyet verdiği, esasen maddenin ilk iki fıkrasının düzenleme amacını gerçekleştirmeye yeterli olduğu görüldüğünden, üçüncü fıkranın yürürlükten kaldırılmış ve dördüncü fıkrada da buna uygun değişiklik yapılmıştır.

Madde 7.- Türk Ceza Kanununun "ihaleye fesat karıştırma" suçunun düzenlendiği 235 inci maddesinin birinci fıkrasında "yapım ihaleleri" açıkça yazılmamış olduğundan, bu konuda doğabilecek tereddütlerin önüne geçilmesi amacıyla, birinci fıkraya "yapım ihaleleri" ibaresi eklenmiştir.

Madde 8.- Maddeyle, 26.9.2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri İle Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunda yapılan değişiklik-
le, Türk Ceza Kanununda yer alan bazı suçların ağır ceza mahkemelerinde kovuşturmasının yürütülmesi öngörülmüştür.

Madde 9.- 11.4.1928 tarihli ve 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanunda, 2.6.2004 tarihli ve 5181 sayılı Kanunla yapılan değişiklik sırasında, Kanunun 41 ve Ek 7 nci maddesinde öngörülen hapis cezalarında, cezaların adillığı ve suç olarak tanımlanan fiille orantılılığı ilkelerine uygun düzenleme yapılmadığı anlaşıldığından, bu hususta 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda suç olarak tanımlanan fiiller ve öngörülen cezaî müeyyideler de göz önünde bulundurularak, bu değişiklik yapılmıştır.

Madde 10.- Yürürlük maddesidir.

Madde 11.- Yürütme maddesidir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

26.9.2004 gün ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz gerekçesiyle birlikte sunulmuştur.

Gereğini saygıyla sunarız.

<i>Muharrem Kılıç</i>	<i>M. Ziya Yergök</i>	<i>M. Vedat Melik</i>
Malatya	Adana	Şanlıurfa
<i>Mustafa Özyürek</i>	<i>Naci Aslan</i>	<i>Ali Kemal Kumkumoğlu</i>
Mersin	Afyonkarahisar	İstanbul
<i>Nurettin Sözen</i>	<i>Osman Kaptan</i>	<i>Gürol Ergin</i>
Sivas	Antalya	Muğla
<i>Abdurrahman Erten</i>	<i>Mehmet Tomanbay</i>	<i>Hakkı Ülkü</i>
İzmir	Ankara	İzmir
<i>Yücel Artantaş</i>	<i>Mehmet Yıldırım</i>	<i>Mehmet Neşşar Uğur</i>
İğdır	Kastamonu	Denizli
<i>Ufuk Özkan</i>	<i>Feramus Şahin</i>	<i>Tacidar Seyhan</i>
Manisa	Tokat	Adana
<i>Abdulaziz Yazar</i>	<i>Sezai Önder</i>	<i>Mustafa Gazalcı</i>
Hatay	Samsun	Denizli
<i>Mehmet S. Kesimoğlu</i>	<i>Nadir Saraç</i>	<i>Şevket Gürsoy</i>
Kırklareli	Zonguldak	Adıyaman
<i>Feridun Baloğlu</i>	<i>Ali Cumhuri Yaka</i>	<i>Mevlüt Coşkuner</i>
Antalya	Muğla	Isparta
<i>Fahrettin Üstün</i>	<i>M. Ali Artkan</i>	<i>Nuri Çilingir</i>
Muğla	Eskişehir	Manisa

GENEL GEREKÇE

26.9.2004 gün ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu Resmî Gazetede 12.10.2004 tarihinde yayımlanmış olup henüz yürürlüğe girmemiştir.

Kanunun yürürlük tarihi 1.4.2005 olup yürürlüğü için az bir süre kalmıştır. Ancak, yürürlüğüyle ilgili olarak mağdur olacakları yönünde kamuoyundan ve özellikle kuyumcu ve saatçi esnaflarından yoğun eleştiriler gelmektedir.

Menkul mallarda menkul malı elinde bulunduranın onun maliki olduğu yönündeki hukuki karine karşısında eleştirilerin haklılığı da ortadadır. Bu durumlar karşısında 5237 sayılı Kanun yürürlüğe girmeden, mağduriyetler ortaya çıkmadan bu kanunun 165 inci maddesini değiştirmek için kanun teklifinde bulunmak zorunluluğu ortaya çıkmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1.- Eski 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 512 nci maddesinde suç eşyasını satın alma ve kullanmada cezanın olabilmesi için "bilerek" satın alma ve kullanma gerekmekteydi. Yeni 5237 sayılı yasanın 165 inci maddesinde ise "bilerek" ibaresi çıkarılmıştır.

Bu durum uygulamada özellikle kuyumcu esnafı açısından sıkıntılar ve mağduriyetler yaratacak ve bu alandaki ticarî etkinliği önemli ölçüde engelleyecektir.

Kanundaki bu düzenleme menkul mallardaki mülkiyet karanesiyle de bağdaşmamaktadır. Oysa menkul mallardaki zilyetlik, mülkiyet için karine teşkil etmektedir.

Bu durumlar karşısında hazırlanmış olduğumuz kanun teklifimiz ile 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 165 inci maddesinde bilerek satın alma ve kullanmanın suç olması gerektiği amaçlanmıştır.

Madde 2.- (1) Bu madde yürürlük maddesidir.

Madde 3.- (1) Bu madde yürütme maddesidir.

MALATYA MİLLETVEKİLİ MUHARREM KILIÇ İLE 29 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ
TÜRK CEZA KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1.- 26.9.2004 gün ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 165 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 165.- (1) Bir suçun işlenmesiyle elde edilen eşyayı bilerek satın alan veya kabul eden kişi,altı aydan üç yıla kadar hapis ve bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

MADDE 2.- (1) Bu Kanun 1 Nisan 2005 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3.- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

"Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz" ve Gereği Ek'te sunulmuştur.

Gereğini saygılarımızla arz ederiz.

14.1.2005

Cevdet Erdöl

İrfan Rıza Yazıcıoğlu

Mehmet Kılıç

Trabzon

Diyarbakır

Konya

M. Kerim Yıldız

Alim Tunç

Nevzat Doğan

Ağrı

Uşak

Kocaeli

GENEL GEREKÇE

5237 sayılı Türk Ceza Kanununun "İnsan Üzerinde Deney" başlıklı 90 ıncı maddesinde, "Çocuklar üzerinde bilimsel deney hiç bir surette yapılmaz" hükmü getirilmiştir. Bu hüküm çok büyük sakıncalar doğurabilecektir.

Gerçekten bu hüküm, çocuklar için çocuklar üzerinde yapılması zorunlu olan ilaç araştırmaları ile girişimsel çalışmaları ve böylece çocuk sağlığı ve hastalıkları biliminin gelişmesini engelleyecektir. Çocuk sağlığı ve hastalıkları gibi sürekli gelişmekte olan bir bilim alanında yeni uygulamalar yalnızca erişkinlerdeki sonuçlara göre biçimlenemez. Farklı yaş gruplarının kendi içinde bile (yenidoğanlar, süt çocukları, okul çağı, adolesanlar gibi) değişik gelişimsel, fizyolojik ve ruhsal özellikleri olması çocuklardaki klinik araştırmaların önemini daha da artırmaktadır.

Dünyada pediatri alanında klinik çalışmalar yapılması engellenmek bir yana özendirilmekte ve bu konuda özel düzenlemeler yer almaktadır. Ayrıca dünyanın pek çok saygın pediatri dergisinde klinik araştırmalar özel bir ağırlık taşımaktadır.

Tüm bunların ötesinde dünyada çocuklarda bilimsel çalışmalar -belirli kurallarla yapılabirken ülkemizde yapılmasının bu hükümlle engellenmiş olması bu alanda da tümüyle dışa bağımlı olmamıza yol açacaktır. Çocuk sağlığı ve hastalıkları alanında kendi araştırmalarımızdan yararlanamayarak yalnızca başka ülkelerde yapılmış araştırmalara göre davranmak zorunluluğu ortaya çıkacaktır. Böylece ulusal düzeydeki bilimsel gelişmeler engellenecektir.

Bu hükmün gerekçesinde yer verilen ve Türkiye tarafından da onaylanmış bulunan Çocuk Hakları Sözleşmesinin 3/1 inci maddesi "Kamuşal yada özel sosyal yardım kuruluşları, mahkemeler, idarî makamlar ve yasama organları tarafından yapılan ve çocukları ilgilendiren bütün faaliyetlerde, çocuğun yararı temel düşüncedir" hükmünü getirmiştir. Sözleşmenin 3/3 üncü maddesinde de, "Taraf Devletler, çocukların bakımı veya korunmasından sorumlu kurumların, hizmet ve faaliyetlerin özellikle güvenlik, sağlık, personel sayısı ve uygunluğu ve yönetimin yeterliliği açısından, yetkili makamlarca konulan ölçülere uymalarını taahhüt ederler" hükmü yer almaktadır. 24/2 nci maddede ise, "Taraf Devletler, çocuğun olabilecek en iyi sağlık düzeyine kavuşma, tıbbi bakım ve rehabilitasyon hizmetlerini veren kuruluşlardan yararlanma hakkını tanırlar. Taraf Devletler, hiçbir çocuğun bu tür tıbbi bakım hizmetlerinden yararlanma hakkından yoksun bırakılmamasını güvence altına almak için çaba gösterirler" denmektedir.

Tüm bu maddeler çocukların sağlığının korunması için gereken her türlü çabanın gösterilmesi gerekliliğine işaret etmektedir. Oysa ki çocuklar üzerinde bilimsel çalışmaların tamamen yasaklanması, uzun vadede, 24/2 nci maddede sözü edilen "tıbbi bakım hizmetlerinden yararlanma hakkından yoksun bırakılması" sonucunu doğurabilecektir.

Diğer taraftan Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin 2001/20/EC sayılı "iyi klinik uygulamalar ve insanlarda kullanım için ilaç ürünleriyle klinik araştırmalar" konusundaki direktifin başlangıç bölümünün 3 üncü paragrafında "çocuklara yapılacak tedavinin iyileştirilmesi için çocukları kapsayan klinik çalışmalara gereksinim olduğu" belirtilmekte ve şöyle denilmektedir:

"Çocuklar, erişkinlerden gelişimsel, fizyolojik ve psikolojik farkları nedeniyle etkilere açık bir gruptur; bu da yaşa ve gelişime göre araştırmayı onların yararı için önemli kılmaktadır. Aşılar da dahil olmak üzere çocuklar için olan ilaçlar yaygın kullanıma girmeden önce bilimsel olarak denenmelidir. Bu da ancak çocuklar için klinik yönden değeri olabileceği düşünülen ilaçların tam olarak incelenmesiyle olabilir. Bu amaca yönelik klinik denemeler incelenen bireyler için en iyi korunmayı sağlayan koşullarda gerçekleştirilmelidir. Bu nedenle de çocukların klinik denemelerde korunması ölçütleri ortaya konmalıdır."

Bu da çocukların klinik araştırmalarda yer alabileceğini, ancak koşullarının önceden belirlenmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Söz konusu Direktifin 4 üncü maddesinde de, çocukların korunması bakımından erişkinlere ilave olarak çocuklarda hangi koşullarda araştırma yapılabileceği belirtilmiş olup; bunlar arasında çocukların velilerinden izin alınması, çocukların zarar ve/veya acı görmemesinin sağlanması, araştırmadan belirli hasta grubu ya da bireylerin yararlanacak olması, pediatri alanında deneyimli Etik Kurul kararı olması gibi koşullar sıralanmaktadır.

Bu çerçevede azami koruma tedbirlerinin alınması şartıyla çocuklar üzerinde de bilimsel deney yapılabilmesini teminen Kanunda gerekli değişikliğin yapılması zorunludur.

Diğer taraftan, biyoloji ve tıp bilimlerinin gelişmesine bağlı olarak artık, başkalarından alınan üreme hücreleriyle veya başkalarının üreme hücrelerinden elde edilmiş embriyolarla çocuk sahibi olunabilmektedir. Halbuki bu şekilde çocuk yapılması da soybağını karıştırmaktadır. Doğrudan sonra çocuğun soybağını karıştırmayı suç olarak tarif eden kanun koyucunun, doğumdan önceki bir takım ameliyelerle soybağının karıştırılmasını suç saymaması düşünülemez. Bu sebeplerle, soybağının korunmasını teminen tıbbi gerekçelerle de olsa, başkalarından elde edilmiş üreme hücrelerini veya embriyoları nakletmek suretiyle bir çocuğun soybağını değiştiren, gizleyen veya karışmasına neden olan kişilerin de cezalandırılması gerekli bulunmaktadır.

Keza, biyoloji ve tıp bilimlerinin geldiği noktada, kromozomlara müdahale suretiyle belli bir cinsiyette çocuk yapılması sağlanabilmektedir. İnsan onuruyla bağdaşmayan ve cinsiyet ayrımcılığı sonucunu doğuran bu fiillerin ve tıbbi zorunluluk olmaksızın sırf cinsiyetinden dolayı çocuk düşürme fiillerinin de suç olarak tarif edilmesi gerekli görülmüş olup, bu mülahazalarla işbu kanun teklifi verilmiştir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1.- Genel gerekçede açıklanan gerekliliklerden dolayı, çocuklar üzerinde bilimsel deney yapılabilmesine cevaz verilmesi bakımından, çocuklar üzerinde bilimsel deneyin ceza sorumluluğuna gerektirmemesi için aranan şartlar sayılmıştır.

Madde 2.- Başkalarından elde edilmiş üreme hücrelerini veya embriyoları nakletmek suretiyle bir çocuğun soybağını değiştiren, gizleyen veya karışmasına neden olan, tıbbi zorunluluklar dışında istenilen cinsiyette çocuk sahibi olunmasına yönelik müdahalelerde bulunan veya bir kadının çocuğunu sırf cinsiyetinden dolayı düşürten kimselerin cezalandırılması öngörülmüştür.

Madde 3.- Kanunun yürürlük tarihi belirtilmiştir.

Madde 4.- Yürütme maddesidir.

TRABZON MİLLETVEKİLİ CEVDET ERDÖL İLE 5 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ

TÜRK CEZA KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1.- 26.9.2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 90 ıncı maddesinin (3) numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"(3) Çocuklar üzerinde bilimsel deneyin ceza sorumluluğunu gerektirmemesi için ikinci fıkrada aranan koşulların yanı sıra;

a) Yapılan deneyler sonucunda ulaşılan verilerin, varılmak istenen hedefe ulaşmak açısından deneylerin çocuklar üzerinde de yapılmasını gerekli kılması ve buna yetkili kurul veya makamlarca ayrıca karar verilmesi,

b) Çocuğun ana ve babasının yazılı muvafakatinin ve ayrıca ayırt etme gücüne sahip ise çocuğun kendisinin de rızasının alınması,

Deneyle ilgili izin verecek yetkili kurullarda çocuk sağlığı ve hastalıkları uzmanının bulunması, Gerekir."

MADDE 2.- Türk Ceza Kanununun 231 inci maddesinin başlığı "Çocuğun soybağını ve cinsiyetini değiştirme" olarak değiştirilmiş ve bu maddeye aşağıdaki fıkralar ilave edilmiştir.

"(3) Tıbbi gerekçelerle de olsa, başkalarından elde edilmiş üreme hücrelerini veya embriyoları nakletmek suretiyle bir çocuğun soybağını değiştiren, gizleyen veya karışmasına neden olan kişi bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

"(4) Tıbbi zorunluluklar dışında istenilen cinsiyette çocuk sahibi olunmasına yönelik müdahalelerde bulunan veyahut bir kadının çocuğunu cinsiyetinden dolayı düşürten kişi iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Cinsiyetinden dolayı çocuğunun düşürülmesine rıza gösteren kadın hakkında da aynı cezaya hükmolunur."

MADDE 3.- Bu Kanun 1 Nisan 2005 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

Esas No.: 2/402, 2/406, 2/408

23.3.2005

Karar No.: 71

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığımızca 8.3.2005 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilmiş olan "Konya Milletvekili Kerim Özkul'un; Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi" ile 15.3.2005 tarihinde havale edilen "Malatya Milletvekili Muharrem Kılıç ile 29 Milletvekilinin; Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi", Komisyonumuzun 15.3.2005 tarihli 14 üncü birleşiminde, Adalet Bakanlığı temsilcilerinin de katılmalarıyla incelenip görülmüş, geneli üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasından sonra maddelerinc geçilmesi kabul edilmiş, ancak maddelerin ayrıntılı bir biçimde incelenerek düzenlenmesi ve her iki teklifin birleştirilerek tek metin halinde düzenlenmesi için Komisyon Başkanlığına vcrilen önergeyle birlikte üç kişilik bir alt komisyona havale edilmiştir.

Komisyonumuz, 22.3.2005 tarihli 15 inci toplantısında Adalet Bakanı Sayın Cemil Çiçek ile Adalet Bakanlığı, Yargıtay Başkanlığı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı temsilcileri ile Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Usul Hukuku öğretim üyelerinin de katılmalarıyla alt komisyonca Konya Milletvekili Kerim Özkul'un Teklifi esas alınarak hazırlanan metin ile "Trabzon Milletvekili Cevdet Erdöl ile 5 Milletvekilinin; Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi"ni birleştirerek inceleyip görüşmüş, Konya Milletvekili Kerim Özkul'un Teklifi görüşmelerde esas alınmış, maddeler üzerindeki kabul, ilave ve değişiklikler sırasıyla aşağıda açıklanmıştır:

Teklifin çerçeve 1 inci maddesiyle 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde geçen "beşte" ibaresinin "altıda" şeklinde değiştirilmesi öngörülmektedir.

5237 sayılı Türk Ceza Kanununun ilgili hükmünün uygulamada bir sorun yaratmayacağı, hâkimin takdir yetkisi içinde kalmak suretiyle mevcut hükme göre de "altıda bir" indirim yapmasının mümkün olduğu, ayrıca kazanılmış hak tartışmalarına neden olabileceği, bu nedenlerle mevcut hükmün muhafazasının daha uygun olacağı düşüncesiyle çerçeve 1 inci madde metinden çıkarılmıştır.

5237 sayılı Türk Ceza Kanununun "Taksirle öldürme" başlıklı 85 inci maddesindeki cezanın asgari haddinin üç yıldan iki yıla indirmesi uygun görülmüş ve bu doğrultuda Teklife, yeni çerçeve 1 inci madde eklenmiştir.

Teklifin çerçeve 2 nci maddesinde; Türk Ceza Kanununun 88 inci maddesinin birinci fıkrasındaki hükmün 86 ncı maddeye ikinci fıkra olarak yazılması, kanun sistematiği açısından daha uygun görülerek değişiklik yapılmış, çerçeve madde bu değişikliğe paralel olarak yeniden düzenlenmiştir.

Türk Ceza Kanununun 86 ncı maddesinde yapılan değişiklikle fıkra numaralarının teselsül ettilmesi neticesinde 87 nci maddenin dördüncü fıkrasında geçen "ikinci" ibaresinin "üçüncü" olarak değiştirilmesi gerektiğinden Teklife, yeni bir çerçeve 3 üncü madde ilave edilmiştir.

Teklifin 3 üncü maddesiyle Türk Ceza Kanununun 88 inci maddesinde değişiklik öngörülmektedir. 88 inci maddenin birinci fıkrasının 86 ncı maddeye ikinci fıkra olarak eklenmesi nedeniyle birinci fıkra metinden çıkarılmış, çerçeve madde bu doğrultuda değiştirilerek, çerçeve 4 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

Teklifin çerçeve 4 üncü maddesiyle 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 90 inci maddesinin üçüncü fıkrasının değiştirilmesi öngörülmektedir. Fıkranın (b) bendindeki "ana ve babasının" ibaresinin

den sonra "veya vasisinin" ibaresi eklenmiş, Trabzon Milletvekili Cevdet Erdöl ile 5 Milletvekilinin aynı fıkrada değişiklik öngören Teklifinin 1 inci maddesinin (c) bendi uygun görülerek metne (c) bendi olarak eklenmiş ve çerçeve 5 inci madde olarak kabul edilmiştir.

Teklifin çerçeve 5 inci maddesiyle Türk Ceza Kanununun 116 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında değişiklik öngörülmektedir. Maddenin ikinci fıkrası kapsamına, işyerinin de dahil edilmesi uygun görülerek fıkrada buna göre değişiklik yapılmış, Kanunun sistematığına uygun olarak maddenin iki ve üçüncü fıkralarının yerleri değiştirilmiş, çerçeve madde bu doğrultuda değiştirilerek 6 ncı madde olarak kabul edilmiştir.

Türk Ceza Kanununun 165 inci maddesinin değiştirilmesini öngören "Malatya Milletvekili Muharrem Kılıç ile 29 Milletvekilinin; Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi" uygun görülerek çerçeve 1 inci maddesi Teklife, çerçeve 7 nci madde olarak ilave edilmiştir.

Teklifin çerçeve 6 ncı maddesi 8 inci madde olarak, 7 nci maddesi 9 uncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Teklifin 8 inci maddesinde redaksiyon yapılmış ve 10 uncu madde olarak kabul edilmiştir.

Teklifin çerçeve 9 uncu maddesiyle Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanunun 41 ve ek 7 nci maddelerinde geçen "üç yıldan beş yıla kadar" ibareleri suç olarak tanımlanan fiille öngörülen ceza arasında orantılılık ilkesine uygun olarak "bir yıldan üç yıla kadar" şeklinde değiştirilmiş, ayrıca aynı maddelerde geçen "bir milyar liradan üç milyar liraya kadar ağır" ibareleri yeni Türk Ceza Kanununda kabul edilmiş olan para cezası sistemine uygun olarak "bin güne kadar adli para" şeklinde değiştirilmiş, kanun yapım tekniğine uygun olarak iki madde şeklinde düzenlenerek, 11 ve 12 nci maddeler olarak kabul edilmiştir.

Teklifin madde ilavesi nedeniyle meydana gelen numara değişikliğinden dolayı, Teklifin çerçeve 10 uncu maddesinde yer alan atıf maddesi numarası değiştirilmiş ve 13 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

Teklifin 11 inci maddesi 14 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Köksal Toptan</i>	<i>Recep Özel</i>	<i>Ramazan Can</i>
Zonguldak	Isparta	Kırıkkale
Kâtip	Üye	Üye
Hasan Kara	<i>Fehmi Hüsrev Kutlu</i>	<i>Halil Ünlütepe</i>
Kilis	Adıyaman	Afyonkarahisar
(Toplantıya katılmadı)		(Karşı oyum var Muhalefet şerhi ektedir)
Üye	Üye	Üye
<i>Halil Özyolcu</i>	<i>Haluk İpek</i>	<i>Feridun Fikret Baloğlu</i>
Ağrı	Ankara	Antalya
	(Toplantıya katılmadı)	(Karşı oyum var Muhalefet şerhi ektedir)
Üye	Üye	Üye
<i>Yüksel Çorbacıoğlu</i>	<i>Orhan Yıldız</i>	<i>Mehmet Küçüktaşık</i>
Artvin	Artvin	Bursa
(Karşı oyum var Muhalefet şerhi ektedir)		(İmzada bulunamadı)

Üye <i>Feridun Ayvazoğlu</i> Çorum (Muhaliif)	Üye Muzaffer Külcü Çorum (Toplantıya katılmadı)	Üye <i>Mahmut Durdu</i> Gaziantep
Üye Nimet Çubukçu İstanbul (Toplantıya katılmadı)	Üye Mehmet Yılmazcan Kahramanmaraş (İmzada bulunamadı)	Üye <i>Hakkı Köylü</i> Kastamonu
Üye <i>Muharrem Kılıç</i> Malatya (Karşı oyu var Muhalefet şerhi ektedir)	Üye Orhan Eraslan Niğde (Toplantıya katılmadı)	Üye Enver Yılmaz Ordu (Toplantıya katılmadı)
Üye Mehmet Nuri Saygun Tekirdağ (Toplantıya katılmadı)	Üye Ahmet Çağlayan Uşak (Toplantıya katılmadı)	Üye Bekir Bozdağ Yozgat (Toplantıya katılmadı)

KARŞI OY YAZIMIZ

ADALET KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

1. 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 85 inci maddesinin ikinci fıkrasındaki “üç yıldan” ibaresi “iki yıldan” şeklinde değiştirilmiştir.

765 sayılı Türk Ceza Kanununun bugüne kadarki tüm uygulamalarında çok büyük oranda ceza tayini yapılırken alt sınırın uygulandığı bir gerçektir. 1 Nisanda yürürlüğe girecek olan Türk Ceza Kanununun uygulanmasında, cezalardaki alt sınırın nazara alınacağı da kaçınılmazdır. Bu uygulama doğrultusunda Türk Ceza Kanununun 85 inci maddesinin birinci fıkrasındaki alt sınır iki yıl olduğuna göre çok farklı bir eylem sonucu verilecek ceza alt sınırının aynı iki yıl şeklinde olması eylemler ve ilgili fıkralar arasında çelişki doğuracaktır.

Belirtilen nedenlerle, Türk Ceza Kanununun 85 inci maddesinin ikinci fıkrasındaki alt sınırın “üç yıldan” ibaresi şeklinde kalmasından yanayız.

2. 26.9.2004 tarihinde özenle ve istisna ile yürürlüğe girmiş bulunan çevre korunmasına ilişkin 184 üncü maddenin üçüncü fıkrasının suç olmaktan çıkartılmasını kabul etmemiz mümkün değildir.

Şimdiye kadar, bu madde yürürlüğe girmiş ve uygulamalar olumlu sonuç doğurmuştur. Böyle bir uygulamanın olumlu sonuçlarına dur demek veya yok etmek çevreye karşı duyarsızlığımızın milletvekilleri olarak kamuoyuna kendimizi ihbar etmek anlamını taşıyacaktır. Dünya ekolojik dengesinin gittikçe bozulması, çevrenin kirlenmesi, çarpık sanayileşme ve kentleşmenin olumsuz sonuçlarına biz milletvekilleri olarak katkı vermemiz önüne geçilemeyecek ve hesabı verilemeyecek durumlarla bizleri karşı karşıya bırakacaktır.

Böyle bir değişikliğin kabul edilmesi de bizce gerek hukuksal, gerekse toplumsal sorumluluk açısından mümkün değildir.

Yukarıda arz edilen gerekçelerle karşı oy yazımızı saygı ile sunuyoruz.

Feridun Ayvazoğlu

Çorum

Yüksel Çorbacıoğlu

Artvin

Muharrem Kılıç

Malatya

Halil Ünlütepe

Afyonkarahisar

Feridun Fikret Baloğlu

Antalya

KONYA MİLLETVEKİLİ
KERİM ÖZKUL'UN TEKLİFİ
ÇEŞİTLİ KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1.- 26.9.2004 tarihli ve 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde geçen "beşte" ibaresi, "altında" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 2.- Türk Ceza Kanununun 86 ncı maddesinin ikinci fıkrasındaki "iki yıldan beş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur." İbaresini "şikâyet aranmaksızın, verilecek ceza yarı oranında artırılır." şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 3.- Türk Ceza Kanununun 88 inci maddesinin başlığı, "Kasten yaralamanın ihmali davranışla işlenmesi" olarak değiştirilmiştir; aynı maddenin ("Kasten yaralama fiilinin kişi üzerindeki etkisinin basit bir tıbbî müdahaleyle giderilebilecek ölçüde hafif olması halinde, mağdurun, şikâyeti üzerine dört aydan bir yıla kadar hapis veya adli para cezasına hükmolunur.") şeklindeki birinci fıkrası, Kanunun 86 ncı maddesine ikinci fıkra olarak eklenmiş ve maddelerdeki fıkra numaraları buna göre teselsül ettirilmiştir.

MADDE 4.- Türk Ceza Kanununun 90 ncı maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

ADALET KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN
ÇEŞİTLİ KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1.- 26.9.2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 85 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarındaki "üç yıldan" ibareleri "iki yıldan" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 2.- Türk Ceza Kanununun 86 ncı maddesine aşağıdaki fıkra ikinci fıkra olarak eklenmiş, ikinci fıkrasındaki "iki yıldan beş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur." ibaresi "şikâyet aranmaksızın, verilecek ceza yarı oranında artırılır." şeklinde değiştirilmiş ve fıkra numaraları buna göre teselsül ettirilmiştir.

"(2) Kasten yaralama fiilinin kişi üzerindeki etkisinin basit bir tıbbî müdahaleyle giderilebilecek ölçüde hafif olması hâlinde, mağdurun şikâyeti üzerine, dört aydan bir yıla kadar hapis veya adli para cezasına hükmolunur."

MADDE 3.- Türk Ceza Kanununun 87 ncı maddesinin dördüncü fıkrasındaki "ikinci" ibaresi "üçüncü" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 4.- Türk Ceza Kanununun 88 inci maddesi başlığı "Kasten yaralamanın ihmali davranışla işlenmesi" şeklinde değiştirilmiş, birinci fıkrası metinden çıkarılmış, ikinci fıkra birinci fıkra olarak teselsül ettirilmiştir.

MADDE 5.- Türk Ceza Kanununun 90 ncı maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(Konya Milletvekili Kerim Özkul'un Teklifi)

"(3) Çocuklar üzerinde bilimsel deneyin ceza sorumluluğunu gerektirmemesi için, ikinci fıkrada aranan koşulların yanı sıra,

a) Yapılan deneyler sonucunda ulaşılan bilimsel verilerin, varılmak istenen hedefe ulaşmak açısından bunların çocuklar üzerinde de yapılmasını gerekli kılması,

b) Rıza açıklama yeteneğine sahip çocuğun kendi rızasının yanı sıra, ana ve babasının yazılı muvafakatinin de alınması,
Gerekir."

MADDE 5.- Türk Ceza Kanununun 116 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında geçen "işlenmesi hâlinde" ibaresinden sonra gelmek üzere, "mağdurun şikâyeti üzerine" ibaresi eklenmiştir.

MADDE 6.- Türk Ceza Kanununun 184 üncü maddesinin üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmış ve dördüncü fıkrada geçen "Üçüncü fıkraya hariç," ibaresi fıkra metninden çıkarılmıştır.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

"(3) Çocuklar üzerinde bilimsel deneyin ceza sorumluluğunu gerektirmemesi için, ikinci fıkrada aranan koşulların yanı sıra,

a) Yapılan deneyler sonucunda ulaşılan bilimsel verilerin, varılmak istenen hedefe ulaşmak açısından bunların çocuklar üzerinde de yapılmasını gerekli kılması,

b) Rıza açıklama yeteneğine sahip çocuğun kendi rızasının yanı sıra, ana ve babasının veya vasisinin yazılı muvafakatinin de alınması,

c) Deneyle ilgili izin verecek yetkili kurullarda çocuk sağlığı ve hastalıkları uzmanının bulunması,

Gerekir."

MADDE 6.- Türk Ceza Kanununun 116 ncı maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"(2) Birinci fıkra kapsamına giren fiillerin, açık bir rızaya gerek duyulmaksızın girilmesi mutad olan yerler dışında kalan işyerleri ve eklentileri hakkında işlenmesi hâlinde, mağdurun şikayeti üzerine altı aydan bir yıla kadar hapis veya adli para cezasına hükmolunur.

(3) Evlilik birliğinde aile bireylerinden ya da konutun veya işyerinin birden fazla kişi tarafından ortak kullanılması durumunda bu kişilerden birinin rızası varsa, yukarıdaki fıkralar hükümleri uygulanmaz. Ancak bunun için rıza açıklamasının meşru bir amaca yönelik olması gerekir."

MADDE 7.- Türk Ceza Kanununun 165 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 165.- (1) Bir suçun işlenmesiyle elde edilen eşyayı bilerek satın alan veya kabul eden kişi, altı aydan üç yıla kadar hapis ve bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır."

MADDE 8.- Türk Ceza Kanununun 184 üncü maddesinin üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmış ve dördüncü fıkrasındaki "Üçüncü fıkraya hariç," ibaresi fıkra metninden çıkarılmıştır.

(Konya Milletvekili Kerim Özkul'un Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 7.- Türk Ceza Kanununun 235 inci maddesinin 1 inci fıkrasında yer alan "ihalelere" ibaresi, "ihaleler ile yapım ihalelerine" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 8.- 26.9.2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun 12 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 12.- Kanunların ayrıca görevli kıldığı haller saklı kalmak üzere, Türk Ceza Kanununda yer alan yağma (m. 148), irtikâp (m. 250/1 ve 2), resmî evrakta sahtecilik (m. 204), nitelikli dolandırıcılık (m. 158, 161) suçları ile ağırlaştırılmış müebbet hapis, müebbet hapis ve on yıldan fazla hapis cezalarını gerektiren suçlarla ilgili dava ve işlere bakmakla ağır ceza mahkemeleri görevlidir."

MADDE 9.- 11.4.1928 tarihli ve 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanunun, 2.6.2004 tarihli ve 5181 sayılı Kanunla değişik 41 ve Ek 7 nci maddelerinde geçen "üç yıldan beş yıla kadar" ibaresi, "altı aydan iki yıla kadar" şeklinde değiştirilmiştir.

Yürürlük

MADDE 10.- Bu Kanunun;

- a) 6 ncı maddesi yayımı tarihinde,
 - b) diğer hükümleri,
- 1 Nisan 2005 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 11.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 9.- Türk Ceza Kanununun 235 inci maddesinin birinci fıkrasındaki "ihalelere" ibaresi, "ihaleler ile yapım ihalelerine" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 10.- 26.9.2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri İle Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun 12 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 12- Kanunların ayrıca görevli kıldığı hâller saklı kalmak üzere, Türk Ceza Kanununda yer alan yağma (m.148), irtikâp (m. 250/1 ve 2), resmî belgede sahtecilik (m. 204), nitelikli dolandırıcılık (m. 158), hileli iflâs (m. 161) suçları ile ağırlaştırılmış müebbet hapis, müebbet hapis ve on yıldan fazla hapis cezalarını gerektiren suçlarla ilgili dava ve işlere bakmakla ağır ceza mahkemeleri görevlidir."

MADDE 11.- 11.4.1928 tarihli ve 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanunun değişik 41 inci maddesindeki "üç yıldan beş yıla kadar hapis ve bir milyar liradan üçmilyar liraya kadar ağır para cezasına hükmolunur." ibaresi "bir yıldan üç yıla kadar hapis ve bin güne kadar adli para cezasına hükmolunur." şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 12.- Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanunun değişik Ek 7 nci maddesinin ikinci fıkrasındaki "üç yıldan beş yıla kadar hapis ve bir milyar liradan üçmilyar liraya kadar ağır para cezasına hükmolunur." ibaresi "bir yıldan üç yıla kadar hapis ve bin güne kadar adli para cezasına hükmolunur." şeklinde değiştirilmiştir.

Yürürlük

MADDE 13.- Bu Kanunun;

- a) 8 inci maddesi yayımı tarihinde,
 - b) Diğer hükümleri 1 Nisan 2005 tarihinde,
- Yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 14.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.